

נקודות של אור

מאמר יסודי בענייני היום אותו זכינו לטמוע מפי כ"ק מרן רבינו שליט"א - לכבוד יום ראש השנה תשפ"ו

ויד. א. ובכן

הידעתם שבתפילת ראש השנה אתם מבקשים מהקדוש ברוך הוא שיעניק לכם פחד ואימה?

הנה: "ובכן תן פחדך ה' אלוקינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת".

האם אנחנו באמת מבקשים את זה?! מה, האם חסרים לנו פחדים וחרדות – שצריך להוסיף עליהם עוד?
מילא 'כבוד לעמך', מילא 'תהילה ליראיך', 'תקווה טובה לדורשיך', אבל פחד ואימה? האם זה מה שאנחנו באמת רוצים?

כדי להבין את משמעות התפילה הזו, ובכלל את מהות היום הזה, עלינו לחזור להתחלה, לימים הראשונים של הבריאה.

ויד. ב. החיים ב'אחור ב'אחור'...

הקדוש ברוך הוא ברא יקום שלם – והכול המתין רק לאדם.

האדם, הוא תכלית הבריאה.

התפקיד שלו זה לחיות בעולם שבו הכול נראה כל כך גשמי ואנוכי, לחיות חיים בהם יש לו דברים שהוא יכול להתגאות בהם – והוא יתעקש לא להיסחף אחר הדמיון הזה, אלא לזהות שזה הקדוש ברוך הוא שנותן כאן את הכול.

התפקיד הזה כולל:

- לא להסתנוור בהצלחות, אלא לדעת שזה הכול שלו!

- לא להאשים אנשים בכאבים שלו, אלא לדעת שמאחורי הכול הוא מסתתר!

והנה, לאחר ששה ימים בהם הקדוש ברוך הוא מכין את כל הבריאה, כל העצים והחיות כבר עומדים על מקומם, השמש כבר מאירה והירח כבר מסתובב סביב כדור הארץ – נותר רק לברוא את נזר הבריאה. ואז, ברא הקדוש ברוך הוא את האדם. זכר ונקבה יחדיו.

ברגע הבריאה, היה האדם מורכב משני גופים, המחוברים מאחור. בלשון הקבלה המצב הזה מכונה 'אחור באחור'.

כמובן שהביטויים להלן באים רק לקרב את הדברים אל השכל:

תחשבו על כך, מסתובב לו האדם לבד בעולם, רואה את הבריאה המפעימה, עוקב בהתפעלות אחר כל הנבראים. **האם יש לו ברירה – מלבד להרים עיניים לה' ולהכתיר אותו בכתר מלוכה?** לא.

כי מי זה – אם לא הבורא.

אין כאן הרי אף אחד, חוץ ממנו והשם!

בואו נגיד והאדם, בעודו במצב כזה, של 'אחור באחור', מקבל מכה חזקה.

האם יש לו ברירה – מלבד להבין שהמכה הזו היא מאת השם?

לא.

כי אין כאן אף אחד אחר שיכול להיות אחראי למכה הזו.

אז מצד אחד זה מצב נפלא, כי כך האדם חי עם הבורא במאת האחוזים...

אבל תכלית הבריאה אין כאן!

את זה – יש לריבוננו של עולם גם מהמלאכים!

גם הם יודעים לזהות שהכול הוא מאת השם. לא בגלל חכמתם – אלא כי הם יודעים שאין מציאות אחרת!

אז למה צריך כאן את האדם?

אמר הקדוש ברוך הוא – לא טוב היות האדם לבדו, אחור באחור! צריך לבצע 'נסירה', לחתוך – ולהפוך אותם לשני אנשים, שיהיו 'פנים בפנים'!

כשהם יראו אחד את השני, פתאום תהיה כאן כביכול מציאות אחרת, פתאום יהיה כאן עוד מישהו! וכשיש עוד מישהו – יש את מי להאשים, יש את מי לשבח, יש תחרות, וכל אחד צריך להוכיח את עצמו מעל השני, מתחיל כאן סיפור של אגו, של גאווה, ה'אקשן' מתחיל –

ורק כך אפשר ליישם את תכלית הבריאה!

אם האדם לא יתבלבל מכל אלה, ולמרות הכול יידע להפנות את האצבע כלפי מעלה, ולהבין שאין מציאות –

יתרחש ה'ייחוד', והעולם יבוא אל תיקונו!

מצד שני, איך אפשר להכניס את האדם למבחן מסוכן כזה?

הרי בעת, נכון שהוא יכול להעלות את כל העולם למקום הכי טוב ומתוקן, ולהביא את הגאולה השלימה – אבל הוא גם יכול להתבלבל, ולהאשים, ולהתגאות, ובעצם להתנתק מבוראו ולסכן את כל הבריאה!

ג. שלושה תנאים לחיבור

ר' אשר אומר: כל אדם ירד כאן בשביל תכלית מסוימת, אבל איש אינו יודע היכן בדיוק מסתתרת אותה התכלית. איך נבטיח שאנחנו אכן מתקדמים לעבר מטרת חיינו?

שלושה תנאים:

1. התקשרות לצדיק.

חיבור לצדיק זה לא רק להגיד שאתה חסיד של הרבי ההוא או מקושר לצדיק השני. חיבור, זה להבין שהוא מעניק לך את הדרך להתקשר לבורא, ולמרות שההוראה שלו לא מסתדרת לך עם התוכניות האישיות או עם ההבנה הצרה שלך – אתה נכנע להוראתו, ופועל כך כי החיבור יותר חשוב לך מאשר ההישגים שלך.

כך אתה מבטיח שבכל רגע נתון תהיה ממוקד מטרה, לעבר תכלית הבריאה – ולא לעבר הבניה האישית שלך.

2. חברים.

לחיות בין חברים, זה אומר חיבור נצחי עם רצונות מנוגדים לשלך. אם אתה בכל זאת נכנע, כי אתה מבין שרק עם חברים אפשר להגיע לתכלית העבודה האישית – אתה מבטא במעשיך שהחיבור חשוב לך יותר מהאינטרס האישי. כשהחבר מציק לך, ואתה נכנע כי 'זה לא מנשה זה הוא', כי הוא רק שליח של הבורא – אתה בעצם שובר את המעטה החיצוני של העולם, ומגלה שאין מציאות בעולם כלל.

3. עשייה תמידית.

בסוף בסוף, אנחנו בעולם העשייה. אי אפשר להשיג כאן את הבורא על ידי 'אצילות' או השגות שכליות מפעימות – אלא רק על ידי עבודה מעשית. כי רק שם הוא מסתתר בעולם הזה...

את שלושת ההגנות הללו, נתן הבורא לאדם הראשון מיד לאחר ה'נסירה':

הוא הכניס אותו לגן עדן – שם צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם.

הוא הביא לו את חוה – שתהיה עבורו כחבר נאמן לעבוד איתו את הבורא.

והוא נתן לו עבודה מעשית: לאכול את כל פירות עץ הגן, ולהישמר מפרי עץ הדעת.

הכול היה אמור לעבוד.

אבל אז הגיעה האשה, ונתנה לו לאכול מעץ הדעת...

ואז, ברגע אחד, התרחשו שני תהליכים בעייתיים:

1. הוא האשים את האשה, ובעצם הפך אותה למציאות – 'האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ'. אני לא אשם. זה היא!

במקום לעמוד מול הכישלון שלו, ולהגיד – ריבונו של עולם, נפלתי, אני לא יכול, הוא בחר להפנות אצבע מאשימה – ולהגדיל את ה'אגו' שלו.

2. לפתע, מה שהיה עד אותו רגע כיסוי גופני טהור ורוחני – הפך להיות מחזה מעורר בושה. פתאום אין כאן רק שני יצורים טהורים שהקדוש ברוך הוא ברא לשמשו, אלא יש כאן מציאות – שמעוררת יצרים ותאוות, וצריך לכסות אותה.

ובמקום להביא את העולם אל תיקונו השלם ביום השישי הראשון לבריאה – אנחנו מתגלגלים כאן כבר קרוב לששת אלפים שנה, למסע ארוך ומייגע של תיקון.

להביא את העולם אל ה'ייחוד' השלם.

לנער את כל שכבות ההסתר שהצטברו על העולם, ולהכריז – אין מציאות! אין שום דבר! זה הכול אתה!

בכל שנה מחדש, הקדוש ברוך הוא מגלה נקודה מסוימת של אור, שאיתו אנו אמורים לעבוד למשך כל השנה.

הגילוי הזה, לא יכול לבוא אלינו בבת אחת. ה'פנים בפנים' לא יכול להתגלות ככה סתם, הסכנה גדולה מידי...

כולנו מכירים את זה: פעם אחת הצלחנו להתרומם בתפילה טפחיים מעל הקרקע, וזהו, אנחנו בטוחים שהגענו כבר למדרגות הרמות ביותר, ולא חסר הרבה עד שנהפוך להיות מלאכי אלוקים...

טבע האדם מושך אותו למצוץ את כל התענוג מה'אורות' והגילויים אותם הוא מקבל. רק חסר לנו שפעם אחת נעניק ברכה לאי מי והיא תתקיים במלואה...

אנחנו נהפוך בבת אחת ל'מקובלים אלוקים', ונדע להפיק את המיטב מהתואר החדש...

כל הצלחה שבאה אלינו – אנחנו ממהרים לסחוב אותה אלינו.

ומה יהיה עם תכלית הבריאה?

וכי ההארה הזו ירדה לכאן כדי למלא את כרסנו? כדי לברוא כאן עוד ישויות?

כדי לסייע לנו לנתב את ההארה החדשה למקום הנכון, למקום של 'ייחוד', שבו נדע לא להתבלבל, אלא להחזיר את הכול אליו – מתרחש תהליך ארוך בן כמעט חודש, מהלילה הראשון של ראש השנה – ועד ליום שמחת תורה. התהליך הזה אמור לקחת את ההארה החדשה ולהטמיע אותה בחיינו – עד לייחוד השלם...

'ארבעה נכנסו לפרדס' אומרת הגמרא. ארבעה תנאים קדושי עליון נכנסו לטייל בהשגות האלוקיות הגבוהות ביותר.

שלושה מהם – לא הצליחו לשרוד את זה. רק רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום.

למה דווקא רבי עקיבא? כי הוא הגיע לכאן מצויד בארבעים שנות עמלנות!

הוא ידע היטב מי הוא, ועד כמה שום השגה רוחנית לא באמת הופכת אותו לאלוקים. הוא חי את השפלות שלו מכוח העבר – ורק כך הצליח להיזהר לא 'לסחוב' את ההשגות לעצמו, לא לנסות להבין ולהיות חכם על חשבון החיבור שלו...

ורק הוא, אכן, ניצל.

זאת אומרת: כדי לסייע לנו לקבל את ההארה בצורה טובה – אנחנו חייבים לעבור מצב של שפלות, של פחד, להכיר קצת יותר את הטבעים והמורכבויות שלנו, כדי שלא ניסחף לחשוב שאנחנו כבר סגני האלוקים...

יד. ז. מִכְלָה ה'חֲצִי צוּרָה'

'בחצוצרות וקול שופר – הריעו לפני המלך השם'!

'חצוצרות', אומר המגיד ממעזריטש, הם 'שני חצאי צורות'.

הצורה האנושית של האדם מורכבת משני חצאים: חצי שלנו – דומה לבהמה, והחצי השני – דומה למלאך אלוקים.

למה? כי מצד אחד – המטרה שלנו היא להגיע למקומות הגבוהים ביותר בגילוי האלוקים, בייחוד השלם עם הבורא, הרבה יותר מהמלאך.

אבל אם כך יהיה, אנחנו עלולים לנכס את כל ההארות לעצמנו, ולשגות בדמיונות שאנו כבר מושלמים, ומציאות בפני עצמנו. אנחנו עלולים לגשם את ההשגות – ולקלקל יותר מאשר לתקן!

לכן ברא אותנו הקדוש ברוך הוא עם חצי בהמי. החצי הזה – נמצא שם תמיד. הוא לא הולך לשום מקום. הוא נועד – לשמור עלינו מלאי בושא וכלימה. לא לשכוח שנוצרנו מעפר, לא לשכוח שאנו מלאי עוון והוא מלא רחמים.

ורק כך, רק ב'חצוצרות' – אפשר להגיע ו'להריע' – מלשון להתרועע - לפני המלך השם!

יד. ה. תִּשְׁרִי זֶה תִּתְחַלֵּךְ

בראש השנה מתרחשת ה'נסירה', הגילוי האלוקי החדש מתחיל לבצבץ.

אבל כדי שלא נתפוס את זה לעצמנו, נותן לנו הקדוש ברוך הוא קצת בלבול. הוא מעמיד אותנו במצב של לחץ, של פחדים, של בלבול. כל אחד הרי עובר את זה, בכל ראש השנה מחדש.

התפקיד שלנו באותו רגע, הוא כמו להבדיל באמצע ניתוח: לא לזוז! דומיה!

לא ללכת לישון – לא לברוח!

לשמוע קול שופר, בלי מילים, בלי הישגים, בלי תווים. רק קול פשוט שבוקע מעומק הלב. קול דממה דקה.

בראש השנה לא מבקשים ממך להתחיל לעבוד, לחפש אותו, או להכריז קבל עם ועולם 'השם הוא האלוקים', לא.

זה כבר ייחוד. כרגע, דורשים ממך לדומם את המנוע, ולקבל כל מצב חדש שבו הקדוש ברוך הוא שם אותך.

בראש השנה, יש רק תפילה אחת שממלאת את הלב: ריבונו של עולם, אנא, שלא אתבלבל מההסתרה הזו, שלא

אתן לפחדים של ראש השנה לסחרר אותי. **שאדע שכל הפחדים – הם 'פחדך', שהאימה שלי – היא 'אימתך'!**

לאחר מכן, בעשרת הימים הבאים, מגיעים ימי ה'מעמקים'. ימים בהם מתחילים להעמיק מעט במצב החדש. עדיין

אין גילוי. הכול עדיין מבלבל ולא ברור, **אבל כבר אפשר להתחיל לזעוק להשם ממעמקים, כבר אפשר להתחיל**

לחפש אותו בשנה החדשה.

רק ביום הכיפורים, בשעת הנעילה, יתחיל הגילוי, ה'פנים בפנים'. **רק אז נכריז כולנו – 'השם הוא האלוקים'!**

ואז, כשהגילוי מתחיל, אפשר להתחיל לבנות את הקשר החדש, להתחיל להשתמש עם האור החדש שהופיע. **את**

זה – עושים בחג הסוכות, בגילוי האהבה, ב'ימינו תחבקני'.

ואחרי שבעה ימים של חיבור, של התבוננות באהבה ובשמחה, **רק אז מגיע ה'ייחוד', ההבנה שאין כאן שום**

מציאות אחרת, ש'השם הוא האלוקים', אבל לא רק זה, אלא 'אין עוד מלבדו'!